

Fem un cal·ligrama

Descripció de l'activitat

Un cal·ligrama és un tipus de poema visual. És un text, de vegades tan sols una frase o una paraula, generalment poètic, en què s'utilitza la disposició de les paraules, la tipografia o la cal·ligrafia per tal de representar el contingut del poema.

Un cop haguem escoltat i après una cançó, proposem fer un cal·ligrama, un poema visual a partir del text de la cançó.

Dificultat 1

Competència

Àmbit Lingüístic: Competència 12. Crear textos amb recursos literaris per expressar sentiments, realitats i ficcions.

Connexions amb altres àmbits i competències

Àmbit Artístic	Competència 7. Emprar els elements i recursos bàsics del llenguatge escènic per expressar-se, interpretar i comunicar-se.
Àmbit d'autonomia, iniciativa personal i emprenedoria	Competència 3. Resoldre reptes personals i materialitzar projectes individuals.

Continguts Clau

- Tipologies textuais: poemes visuals, cal·ligrames.
- Estratègies i recursos en el procés de producció d'un text literari.
- Comprensió de textos literaris.
- Tècniques pròpies dels diferents llenguatges artístics:
 - Tècniques, procediments i eines de dibuix.

Objectius	Criteris d'avaluació	Indicadors		
		Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Expressar un vers d'una cançó mitjançant un cal·ligrama.	Crear un cal·ligrama a partir d'un vers d'una cançó.	Crea un cal·ligrama amb significat (té relació amb el text) i escull el format adequat per representar-lo. És llegeix força bé.	Crea un cal·ligrama amb significat (té relació amb el text) i ho justifica a la seva exposició. El format per a representar-lo és adequat. És llegeix bé, està net i clar.	Crea un cal·ligrama amb significat (té relació amb el text) i ho justifica a la seva exposició. La idea és original i creativa i va més enllà del significat literal del vers escollit. El format per representar-lo és molt adequat. És llegeix molt bé, està net i clar.

Actuacions

Escollim el text

- D'entrada, cal entendre el significat de la cançó i cadascuna de les seves paraules.
- Triem una frase o fragment de la cançó que vulguem representar.
- Pensem quin dibuix o quina forma farem per poder reflectir la idea o el sentiment que volem transmetre. El dibuix haurà de tenir relació amb el contingut del text.

Triem una superfície

- Triem en quin format volem presentar el nostre cal·ligrama.
- Podem fer-ho en un paper, en una paret, com a portada d'un llibre, en una finestra (si ho fem en el vidre d'una finestra, haurem d'escollir si els lectors són els de dins o els de fora)...

Fem-ne un esborrany

- Dibuixem amb llapis molt fluixet la forma que pretenem fer.
- Calculem la mida que necessitem per encabir-hi el text que hi hem de posar.
- Hem de tenir en compte la quantitat de paraules que necessitem perquè coincideixi amb el dibuix que volem fer. Pot ser que la frase sigui massa curta o massa llarga; llavors hem de valorar si és millor canviar el dibuix o bé ampliar o reduir la mida de les lletres.
- Hem de procurar que el text es pugui llegir amb facilitat.

Fer la versió definitiva

- A partir de l'esborrany que hem fet anteriorment i anant amb compte amb les dificultats que ens hem trobat, dibuixem/escrivim la versió definitiva del nostre cal·ligrama en la superfície que haguem triat.
- Recordem que, a més de la forma, els colors que utilitzem també ens poden ajudar a representar i transmetre el nostre missatge.

Exposició del nostre cal·ligrama

- Un cop acabats els cal·ligrames, podem fer una exposició davant dels companys i explicar com ha estat el procés de creació i el significat del nostre cal·ligrama.

Exemple:

Si volguéssim representar amb un cal·ligrama la cançó *Embruix*.

Significat de la cançó *Embruix*:

- La primera estrofa de la cançó ens parla de la imatge ideal de la puresa del mar, de com es va ponent el sol i que, en fer-se fosc, comença a dibuixar-se al cel la màgia de les estrelles.

Buscant per sobre els mars, seguint antics atzars, buscant-hi la puresa.

- La tornada ens parla de les estrelles, lluminoses, brillants... Aquesta llum que ens fa feliços i que volem conservar.

- La segona estrofa ens mostra la realitat actual, la brutícia, la contaminació que embruta els nostres mars, el nostre planeta.

Aquest podria ser un cal·ligrama molt senzill d'unes quantes frases de la cançó.

- Si volem inspirar-nos en algun escriptor català que hagi utilitzat aquesta tècnica, podem fer-ho amb en Joan Salvat-Papasseit. També us aconsellem el llibre "Carrer del Mar" de Joan Barrets i Mar Borrajo.

Materials

- Lletra d'una cançó de la cantata.
- [Document amb l'exemple dels cal·ligrames.](#)